

Compensatieplan en wijziging EHS-begrenzing

Bestemmingsplan Kempenbaan West en
aansluiting A67 te Veldhoven

projectnr. 0262810.40
revisie
23 januari 2015

auteur(s)

L.J.G. Koks
M. Winkel

Opdrachtgever

Gemeente Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA Veldhoven

datum vrijgave
23 januari 2015

beschrijving revisie
Concept Eindrapport

goedkeuring
M. Winkel

vrijgave
D. van de
Wetering

Projectgroep bestaande uit:

L.J.G. Koks
M. Winkel

Tekstbijdragen:

L.J.G. Koks
M. Winkel

Fotografie:

Vormgeving:

Datum van uitgave:

23 januari 2015

Contactadres:

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding en doel	2
1.2	Aanpak.....	2
1.3	Begrenzing plangebied	2
2	Afwegingskader EHS Noord-Brabant.....	4
2.1	Reguliere bescherming EHS.....	4
2.2	Verordening Ruimte 2014	4
2.3	Compensatieopgave.....	7
2.4	Compensatieverplichting	7
2.5	Begrenzing volgens 'nee tenzij-principe'	11
2.6	Begrenzing volgens beginsel compensatie buiten de EHS.....	11
3	Wijziging EHS volgens 'nee-tenzij principe'	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Compensatie-opgave	13
3.3	Uitwerking compensatieverplichting	13
4	EHS-compensatie buiten de EHS	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Visie op gebiedsontwikkeling.....	16
4.3	Uitwerking compensatieverplichting	18
5	Inrichtingsplan compensatiepercelen	19
5.1	Inleiding	19
5.2	Groot Goor.....	19
5.2.1	Compensatieopgave	19
5.2.2	Toelichting invulling compensatie.....	19
5.2.3	Beheer.....	20
5.3	Beekdal Poelenloop (noord, midden en oost) en beekdal Gender noord van de A67	20
5.3.1	Compensatieopgave	20
5.3.2	Toelichting invulling compensatie.....	21
5.3.3	Beheer.....	22
5.4	EHS Zilverackers.....	22
5.4.1	Compensatieopgave	22
5.4.2	Toelichting invulling compensatie.....	23
5.4.3	Beheer.....	23
5.5	Uitvoeringsperiode	23
	Bijlage 1: Landschapsplan Zilverackers	2

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Veldhoven is in samenwerking met de provincie Noord Brabant voornemens om de verkeersstructuur aan de westkant van Veldhoven aan te passen. Hierbij is het plan om een geheel nieuwe aansluiting te maken met regionale en lokale wegen met de snelweg A67. Deze ingreep, verder te noemen 'Kempenbaan-West', heeft gevolgen voor de ter plekke aangewezen EHS gebieden en hiervoor zal de begrenzing van de EHS moeten worden gewijzigd. Om de begrenzing van de EHS te wijzigen heeft de gemeente gekozen voor het toepassen van fysieke compensatie op basis van het 'nee-tenzij principe'. Deze fysieke compensatie zal ook gedeeltelijk op basis van de overgangsbepalingen plaatsvinden, namelijk voor zover het verworven gronden betreft welke zijn gelegen in de nog niet gerealiseerde, niet begrensde EHS.

De bestemming van de EHS vindt plaats volgens de regels en voorschriften uit de Verordening Ruimte 2014 van de Provincie Noord-Brabant (geconsolideerde versie 18-03-2014). De begrenzing van de in te brengen percelen 'niet gerealiseerde, begrensde EHS' heeft zijn oorsprong in zowel natuurcompensatie waarvoor al onherroepelijke bestemmingsplannen gelden in het kader van de ontwikkeling van Zilverackers, als ook natuurcompensatie ten zuiden van de A67 op gronden in eigendom van de gemeente Veldhoven.

De gemeente Veldhoven heeft voor de realisatie van de compensatieopgave uit de Kempenbaan-West een aantal percelen beschikbaar. Deze percelen zullen worden ingezet voor fysieke compensatie in het genoemde spoor op basis van een combinatie van gemeentelijk beleid en provinciale richtlijnen ten aanzien van de EHS.

1.2 Aanpak

In het voorliggende rapport Compensatieplan en Wijziging EHS-begrenzing wordt de volgende aanpak aangehouden:

- vaststellen ruimtebeslag Kempenbaan West en compensatieplicht;
- aftrek van de -in het kader van onherroepelijke bestemmingsplan van Zilverackers- begrensde, maar nog niet gerealiseerde EHS binnen de gemeente;
- compensatie (herbegrenzing) volgens het 'nee-tenzij principe' door invulling van 'nog niet gerealiseerde, niet begrensde EHS' ten noorden van A67 volgens overgangsbepalingen (art. 40 VR 2014);
- compensatie (herbegrenzing) volgens 'nee-tenzij principe' (art. 5.3 VR 2014) bij het Groot Goor ten zuiden van de A67.

Het doel van de compensatienatuur noordelijk van de A67 is het versterken van de EHS binnen de voorgenomen gebiedsontwikkeling in dit deel van Veldhoven. De compensatie sluit aan bij de eerder opgestelde studie Saldobenadering Zilverackers in relatie tot de voorgenomen herontwikkelingen binnen Zilverackers (onder meer Zilverbaan, Oerle-Zuid, Drie Dorpen, Verlengde Oersebaan en Verlengde Heerbaan (samen met Zilverbaan is dit de WOR (Westelijke Ontsluitingsroute)). De gebruikte figuren in dit rapport zijn dan ook grotendeels afkomstig uit het plan Zilverackers en de samenhang van EHS is voornamelijk hierop geënt. De daadwerkelijke visie wordt in hoofdstuk 5 besproken.

1.3 Begrenzing plangebied

Het plangebied ligt globaal ten zuidwesten van Veldhoven en beslaat onder meer de wegen A67, de Locht, Kempenbaan, Oeienbosdijk, Knegselseweg en Moormanlaan. Daarnaast ligt een groot deel van de ingreep in bosgebieden zoals Oeienbosch en Klein Goor. In figuur 1 is het plangebied van het bestemmingsplan afgebeeld.

Figuur 1 Bestemmingsplangebied Kempenbaan West (incl. EHS compensatiepercelen)

De compensatiepercelen in verband met EHS-compensatie hebben betrekking op drie locaties in figuur 1. De noordelijke percelen (rood, nr. 1 en 2) vallen binnen de begrenzing van Zilverackers. Deze percelen worden ingezet in het kader van het nee-tenzij principe en de overgangsbepalingen aangezien deze buiten de begrensde EHS zijn gelegen. De zuidelijke percelen (onder nr. 3) worden ingezet in het kader van het 'nee tenzij-principe'. Tezamen vormen de percelen onder 1, 2 en 3 de planologische invulling van de natuurcompensatie voor de Kempenbaan-West.

Naast de in figuur 1 aangeduide rode percelen (onder 1 en 2) wordt tevens een aantal reeds planologisch bestemde, maar nog niet gerealiseerde compensatiepercelen ingericht als natuurcompensatie voor de Kempenbaan-West. Deze percelen zijn aangegeven in figuur 3 in paragraaf 2.4.

2 Afwegingskader EHS Noord-Brabant

2.1 Reguliere bescherming EHS

Toetsing aan de EHS vindt plaats door het beoordelen van effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van een EHS-gebied. De EHS is opgenomen in de Verordening Ruimte 2014. De huidige waarden en doelen voor de EHS zijn vertaald in natuurbeheertypen en ambitietypen in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2014.

De Verordening Ruimte is een weergave van het provinciale beleid en visie in relatie tot de Wet ruimtelijke ordening (Wro). In de Verordening staat wat de provincie op ruimtelijk niveau wil bereiken en hoe dat tot stand dient te komen. Deze verordening wordt juridisch gezien als een doorvertaling van de landelijke wet op provinciaal niveau. De gemeenteraad moet bij het vaststellen van een bestemmingsplan de regels uit de Verordening Ruimte 2014 toepassen. In artikel 5 van deze Verordening is het aspect Ecologische Hoofdstructuur beschreven.

Wijziging van de EHS kan op verschillende manieren plaatsvinden. Voor het project Kempenbaan-West zijn de artikelen 5.3, 5.6, 5.7 en 40 van toepassing voor respectievelijk 'nee-tenzij principe', de fysieke compensatie en de overgangsbepalingen. De voorschriften en voorwaarden zijn opgenomen in par. 2.2.

2.2 Verordening Ruimte 2014

De Provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte regels opgesteld ten aanzien van onder meer de ecologische hoofdstructuur. De regels met betrekking tot natuurcompensatie, en meer specifiek voor het 'Nee, tenzij-principe' en de overgangsbepalingen, worden hieronder beschreven.

Deze regels hebben betrekking op het wijzigen van de begrenzing van de EHS alsmede compensatie van de EHS. De relevante artikelen en voorschriften zijn hieronder weergegeven.

5.3 Wijziging van de begrenzing op verzoek met toepassing nee-tenzij principe

1. Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur op verzoek van de gemeente wijzigen in geval van een ruimtelijke ontwikkeling met toepassing van het nee-tenzij principe.
2. Een verzoek om herbegrenzing, als bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van een bestemmingsplan waaruit blijkt dat:
 - a. er sprake is van een groot openbaar belang;
 - b. er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten de ecologische hoofdstructuur;
 - c. er geen andere oplossingen voorhanden zijn waardoor de aantasting van ecologische hoofdstructuur wordt voorkomen;
 - d. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, waarbij wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren als bedoeld in artikel 5.6 (compensatieregels).
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid is bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen een omheind militair terrein alleen het tweede lid, onder d, van toepassing.
4. Aan het onderzoek naar alternatieve locaties bedoeld in het tweede lid, onder b, liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:
 - a. gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten;
 - b. een alternatieve locatie moet overwegend dezelfde functie kunnen vervullen;

- c. tijdverlies en meerkosten ten gevolge van de ontwikkeling van een alternatieve locatie zijn op zichzelf geen reden om dat alternatief af te wijzen.
- 5. Artikel 3.2 (kwaliteitsverbetering van het landschap) is niet van toepassing op een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid.
- 6. Op een verzoek als bedoeld in het eerste lid is artikel 36.5 (procedure grenswijziging op verzoek) van toepassing.

5.6 Compensatie

- 1. De op grond van de verordening verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:
 - a. fysieke compensatie, overeenkomstig artikel 5.7;
 - b. financiële compensatie, overeenkomstig artikel 5.8.
- 2. De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde areaal waarbij een toeslag op de omvang van het vernietigde areaal wordt berekend, zowel in oppervlak, als in budget, te onderscheiden in de volgende categorieën:
 - a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
 - b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;
- c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;
- d. bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk.

5.7 Aanvullende regels voor fysieke compensatie

- 1. De fysieke compensatie vindt plaats in:
 - a. de niet gerealiseerde delen van de ecologische hoofdstructuur;
 - b. de niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.
- 2. In afwijking van het eerste lid kan fysieke compensatie ook plaatsvinden in, aansluitend op of nabij het aangetaste gebied indien een wijziging van de begrenzing plaatsvindt met toepassing van de saldobenadering als bedoeld in artikel 5.4.
- 3. Een verzoek als bedoeld in de artikelen 5.3, 5.4 en 5.5, alsmede een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 5.1, zesde lid, gaat vergezeld van een compensatieplan.
- 4. Een compensatieplan omvat ten minste:
 - a. het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken dat optreedt;
 - b. de wijze waarop het netto verlies, genoemd onder a, wordt gecompenseerd;
 - c. de ruimtelijke begrenzing van het te compenseren gebied en de compensatie;
 - d. de kwaliteit en kwantiteit van de compensatie;
 - e. de termijn van uitvoering;
 - f. de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen;
 - g. een beschrijving van het reguliere beheer en het ontwikkelingsbeheer.
- 5. Het compensatieplan wordt opgenomen als onlosmakelijk onderdeel van het bestemmingsplan dat wordt vastgesteld voor de ruimtelijke ontwikkeling die de aantasting veroorzaakt.
- 6. De uitvoering van het compensatieplan start uiterlijk op het moment van voltooiing van de aantasting en wordt op zo kort mogelijke termijn daarna, doch uiterlijk binnen vijf jaar, afgerond.

7. In afwijking van het zesde lid, wordt indien sprake is van een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van het compensatieplan afgerond op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.
8. In afwijking van het zesde lid, kan indien er sprake is van een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van het compensatieplan een termijn van maximaal tien jaar bedragen.
9. De uitvoering van het compensatieplan wordt vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente waarin:
 - a. rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen zijn vastgelegd;
 - b. een financiële onderbouwing is vastgelegd waaruit blijkt dat de uitvoering van de compensatiemaatregelen is zeker gesteld en niet wordt gefinancierd uit middelen die beschikbaar zijn op grond van een subsidieregeling;
 - c. de termijn is vastgelegd waarbinnen de uitvoering van compensatie moet zijn afgerond;
 - d. een boeteclausule is opgenomen die van toepassing is bij het niet, niet tijdig of onvolledig uitvoeren van de compensatie.
10. Voor het verschuldigd zijn van de boete bedoeld in het negende lid is geen ingebrekestelling nodig.
11. Het boetebedrag wordt gestort in de provinciale compensatievoorziening ter uitvoering van de geformuleerde compensatietaakstelling. Het boetebedrag is op het moment van vaststelling ten minste gelijk aan 150% van alle directe en indirecte kosten die samenhangen met de betrokken compensatie.
12. Het college van burgemeester en wethouders dient jaarlijks gedurende de realisatietermijn bedoeld in het vierde lid onder e, een voortgangsrapportage over de uitvoering van de compensatie in bij Gedeputeerde Staten.
13. Gedeputeerde Staten hebben het recht om in het veld controles uit te voeren ten einde te bezien of de compensatie daadwerkelijk is of wordt uitgevoerd.

Artikel 40 Overgangsbepalingen

1. Ter voldoening van artikel 4.1, tweede lid, van de wet blijven de bepalingen van een eerder vastgestelde Verordening ruimte van toepassing op een bestemmingsplan dat binnen een jaar na inwerkingtreding van die verordening en met inachtneming van die verordening dient te worden vastgesteld.
2. In afwijking van artikel 4.1, tweede lid, van de wet eindigt de termijn waarbinnen een bestemmingsplan wordt vastgesteld in overeenstemming met de regels voor veehouderijen, als bedoeld in artikelen 4.11, 6.3 en 7.3, of de regels voor mestbewerking, als bedoeld in artikelen 4.7 en 7.12, op 1 maart 2016.
3. De bepalingen van artikelen 6.3, tweede lid, onder a, artikel 7.3, tweede lid, onder a, en artikel 34, eerste en vierde lid, zijn niet van toepassing op gevallen waarvoor Gedeputeerde Staten een ontheffing hebben verleend ingevolge een eerdere verordening, gedurende een periode van drie jaar gerekend vanaf de datum dat het besluit tot het verlenen van de ontheffing is genomen.
4. In afwijking van artikelen 5.6, 5.7 en 5.8 blijven de regels inzake natuurcompensatie uit een eerder vastgestelde Verordening ruimte van toepassing indien de gemeente reeds compensatiegronden als natuur heeft bestemd, maar deze gronden nog niet als ecologische hoofdstructuur zijn begrensd in de Verordening ruimte 2014, dan wel ingeval de gemeente reeds verworven gronden buiten de ecologische hoofdstructuur binnen 1 jaar na inwerkingtreding van deze verordening als natuur bestemd.

Groot openbaar belang / alternatieve locaties

Dat er ten behoeve van de aansluiting van de A67 sprake is van een groot openbaar belang volgt uit het gestelde in het 'MER Kempenbaan en nieuwe aansluiting A67' en de 'Notitie nut en noodzaak aansluiting Veldhoven op de A67'. Verder volgt uit het opgestelde MER en de aanvulling op het MER dat er voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn die niet leiden tot een aantasting van de ecologische hoofdstructuur.

Conform het gestelde in artikel 5.3 van de Verordening ruimte 2014 zijn alle alternatieven in het MER beoordeeld op de mate waarin zij de EHS ontzien. In dat licht moet dat alternatief met die optimalisatie worden gekozen die het geringste effect op de EHS sorteert. De onderbouwing van de keuze van het alternatief is opgenomen in het MER en de aanvulling hierop welke als bijlagen bij het bestemmingsplan zijn gevoegd.

2.3 Compensatieopgave

De totale compensatieopgave is gebaseerd op het ruimtebeslag van de weg en de aanwezige doeltypen die op dit moment in het plangebied aanwezig zijn. Voor bepaalde typen geldt een toeslag. In onderstaand overzicht zijn de aanleiding en de compensatieverplichting weergegeven.

Aantasting - ruimtebeslag Kempenbaan West

Beheertypen	ruimtebeslag	
Waarde - Droog bos met productie	82.553 m ²	8,26 hectare
Waarde - Vochtig bos met productie	26.697 m ²	2,67 hectare
Waarde - Nat schraalland	7.325 m ²	0,73 hectare
Totaal	116.575 m ²	11,66 hectare

Ruimtebeslag en compensatie Kempenbaan West

Beheertypen	ruimtebeslag	toeslag	compensatieopgave	
Waarde - Droog bos met productie	82.553 m ²	67%	137.864 m ²	13,79 ha
Waarde - Vochtig bos met productie	26.697 m ²	67%	44.584 m ²	4,46 ha
Waarde - Nat schraalland	7.325 m ²	33%*	9.742 m ²	0,97 ha
Ruimtebeslag en compensatie Eersel				
Beheertypen				
Waarde- Droog bos met productie	3.293 m ²	67%	5.500 m ²	0,55 ha
Totaal	119.868 m ²		197.690 m ²	19,77 ha

* toeslag is vastgesteld op 33% i.v.m. ontwikkeltijd van de reëel aanwezige vegetatietypen ter plaatse van het ruimtebeslag (Bron: Bijlagen bij Hydrologisch vooronderzoek EGM door Ingenieursbureau voor eco-hydrologisch en bodemkundig advies Klein Goor In opdracht van: Bosgroep Zuid-Nederland, 29 maart 2013)

Naast de effecten op de EHS in Veldhoven is sprake van enig ruimtebeslag op de EHS in de gemeente Eersel. Het betreft een oppervlakte van 0,55 hectare ter plaatse van de noordelijke toerit naar de A67 met beheertype 'Droog bos met productie' op basis van het provinciaal Natuurbeheerplan - Beheertypenkaart. De strook ligt in de huidige situatie voor een groot deel in de berm van de rijksweg A67.

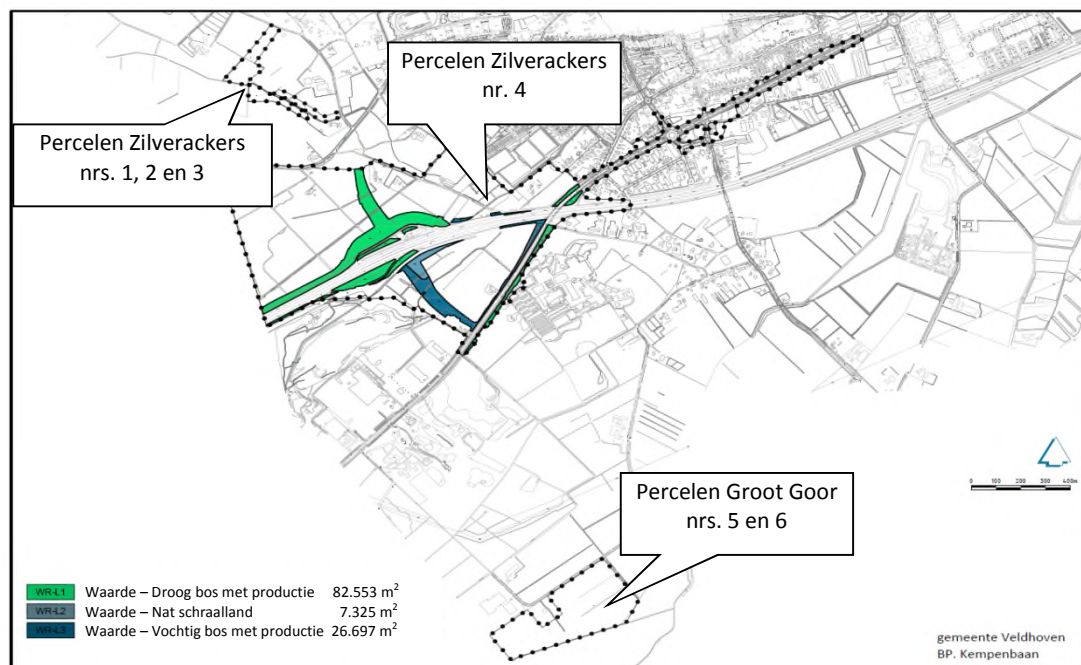
2.4 Compensatieverplichting

De compensatieopgave wordt gerealiseerd door middel van fysieke compensatie op een drietal locaties:

- nabij Groot Goot (percelen nrs. 5 en 6 in figuur 2): deze percelen zijn in het bestemmingsplan 'Kempenbaan-West' bestemd als 'Natuur' en zijn gelegen binnen de aangeduide EHS (nee, tenzij principe volgens het bepaalde in artikel 5.3 Verordening ruimte 2014)

- nabij Poelenloop en Gender (percelen nrs. 1, 2, 3 en 4 in figuur 2): deze percelen zijn in het bestemmingsplan 'Kempenbaan-West' bestemd als 'Natuur' en zijn niet gelegen binnen de EHS. Deze zullen aan de EHS worden toegevoegd, overeenkomstig de overgangsbepalingen (artikel 40, lid 4) van de Verordening Ruimte 2014;
- percelen binnen plangebied Zilverackers: deze percelen zijn al planologisch-juridisch bestemd in de onherroepelijke bestemmingsplannen van Zilverackers en aangeduid als EHS, maar nog niet gerealiseerd. Destijds zijn deze gronden (bij de procedure van deze bestemmingsplannen) aangewezen als compensatiegronden voor de EHS. Omdat destijds meer gronden zijn aangewezen dan verplicht was, kunnen deze gronden in het kader van de compensatie voor dit project worden ingezet. Deze gronden vallen buiten het voorliggend bestemmingsplan Kempenbaan-West, omdat de natuurbestemming reeds is geregeld. De betreffende percelen zijn weergegeven in figuur 3. Het betreft hier compensatie van droog bos met productie.

De verdeling van de compensatie over de verschillende locaties is weergegeven in figuur 2 en figuur 3.

Figuur 2 Overzicht compensatielocaties binnen het bestemmingsplangebied Kempenbaan West

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verdeling van de oppervlakten natuurcompensatie over de verschillende deellocaties.

Compensatielocaties

Locaties	Oppervlakten	
Percelen omgeving Poelenloop/Gender		
1. beekdal poelenloop noord	18.438 m2	1,84 ha
2. beekdal poelenloop midden	9.763 m2	0,98 ha
3. beekdal poelenloop oost	7.418 m2	0,74 ha
4. beekdal Gender noord van A67	3.073 m2	0,31 ha
<i>Subtotaal</i>	<i>38.692 m2</i>	<i>3,87 ha</i>
Perceel omgeving Groot Goor		
5. perceel Groot Goor west	31.763 m2	3,18 ha
6. perceel Groot Goor oost	84.742 m2	8,47 ha
<i>Subtotaal</i>	<i>116.505 m2</i>	<i>11,65 ha</i>
Realisatie EHS Zilverackers	<i>44.579 m2</i>	<i>4,46 ha</i>
Totaal compensatiegronden	199.776 m2	19,98 ha
Compensatie-opgave	197.690 m2	19,77 ha
Restant	2.086 m2	0,21 ha

In de tabel is te lezen dat met de voorgestelde compensatielocaties de verplichting van EHS-compensatie door middel van fysieke compensatie kan worden gerealiseerd. In de compensatiegronden is eveneens de oppervlakte van 0,55 hectare ruimtebeslag in de gemeente Eersel opgenomen.

De compensatiepercelen maken deel uit van een samenhangende visie op de ecologische inrichting van het plangebied Zilverackers. De ligging van de compensatiepercelen ten opzichte van de overkoepelende groenstructuur is te zien in figuur 3 en wordt verder toegelicht in hoofdstuk 3.

Figuur 3 Overzicht locatie van compensatiepercelen in kader van plangebied Zilverackers en Kempenbaan West

2.5 Begrenzing volgens 'nee tenzij-principe'

De realisatie van de compensatieplicht volgens het 'nee-tenzij principe' sluit goed aan bij de gemeentelijke en provinciale visie ten aanzien van ontwikkeling van dit gebied. Daarnaast beschikt de gemeente over grondposities die voor dit doel kunnen worden ingezet. De uitwerking van het 'nee-tenzij principe' vindt plaats in hoofdstuk 4.

2.6 Begrenzing volgens beginsel compensatie buiten de EHS

De Verordening Ruimte zoals die gold vóór vaststelling van de Verordening Ruimte 2014 (geconsolideerde versie 18-03-2014) bevatte het voorschrift om natuurcompensatie te regelen buiten de begrensde EHS. De gemeente Veldhoven heeft op basis van die beleidsregel en op basis van een gemeentelijke ecologische visie in het plangebied Zilverackers een samenhangende groenstructuur ontworpen waarbinnen compensatiepercelen konden worden ingepast en gerealiseerd. Tevens is daarbinnen een reservering opgenomen voor inrichting van percelen als nieuwe natuur die als compensatienatuur voor de Kempenbaan moeten worden ingezet.

In de Verordening Ruimte 2014 maken de overgangsbepalingen mogelijk dat deze gronden, indien ze met dat doel zijn verworven, volgens de regels van de 'oude' Verordening 2012 alsnog buiten de EHS mogen worden gerealiseerd. In de nieuwe Verordening is compensatie buiten de EHS in het kader van het nee, tenzij principe niet meer mogelijk.

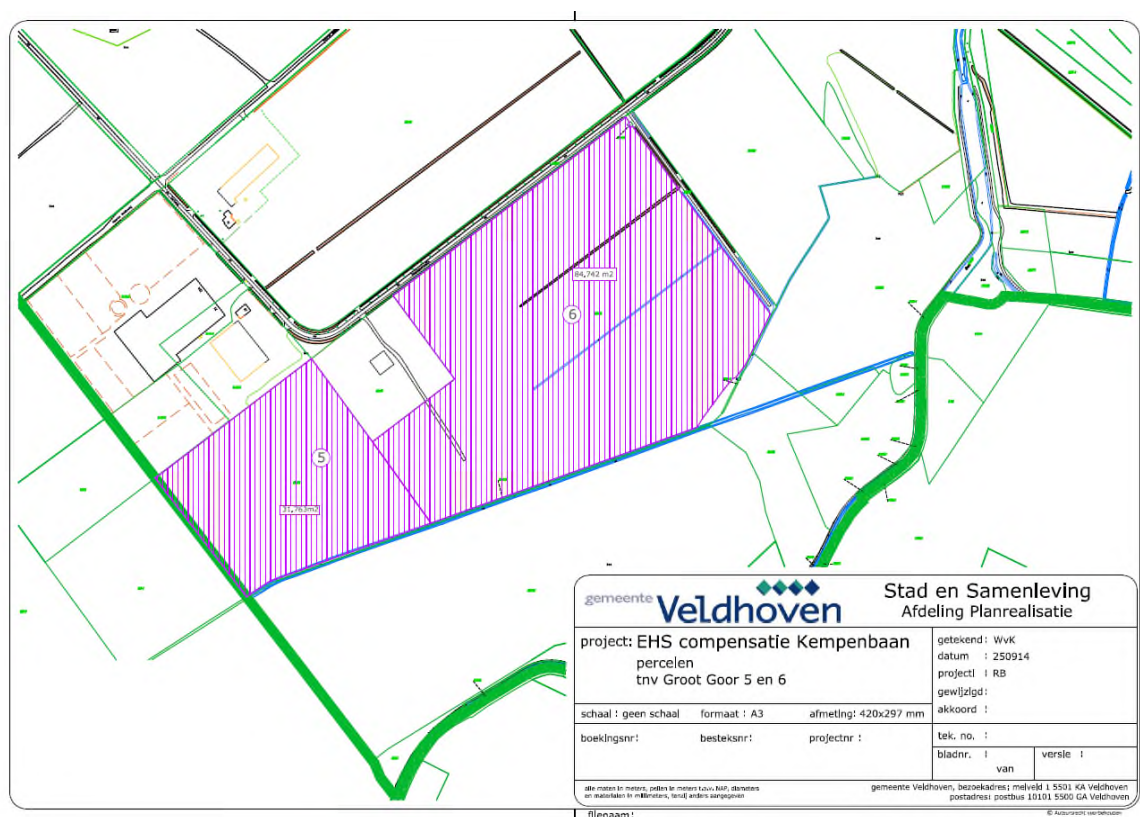
De uitwerking van de compensatie buiten de EHS vindt plaats in hoofdstuk 3.

3 Wijziging EHS volgens 'nee-tenzij principe'

3.1 Inleiding

De gemeente Veldhoven kiest ervoor om een deel van de compensatieopgave die voortkomt uit het project Kempenbaan West te realiseren in de omgeving Groot Goor. De gemeente beschikt in dit gebied over grondposities die aansluiten bij de rijks- en provinciale ambities voor de EHS op deze locatie. Deze grondpositie wil de gemeente nu inzetten voor het realiseren van een deel van de compensatieverplichting vanwege de Kempenbaan West. De compensatie voor de aantasting van de EHS in Eersel is ook meegenomen in de compensatielocatie Groot Goor.

Het betreft een oppervlakte van 11,65 hectare, verdeeld over een tweetal percelen. De locatie van de betreffende percelen (nrs. 5 en 6 in figuur 2) is weergegeven in bijgaande figuur 4.

Figuur 4 Locatie compensatiepercelen (paars gearceerd) omgeving Groot Goor

3.2 Compensatie-opgave

Voor de inrichting van de in te zetten percelen sluit de gemeente Veldhoven grotendeels aan bij de ambities die de provincie voor deze locatie heeft opgenomen in de Ambitiekaart EHS.

Figuur 5 Uitsnede Ambitiekaart provincie Noord-Brabant en ligging compensatiepercelen Groot Goor

De provincie Noord-Brabant heeft in de recent herziene Ambitiekaart een aantal zoekgebieden onderscheiden op locaties waar de aanwijzing van één ambitiebeheertype niet wenselijk is. Voor verschillende landschapstypen, in combinatie met concrete deelgebieden, zijn diverse zoekgebieden gedefinieerd. Voor de locatie rond het Groot Goor is 'zoekgebied 1' van toepassing, bestaande uit de beheertypen Rivier- en beekbegeleidend bos (N14.01, 70%), Nat kruiden- en faunarijk grasland (N12.02, 15%) en Nat Ruigteveld (N12.06, 15%).

De compensatiepercelen dragen substantieel bij aan de ontwikkeling van de beoogde ecologische kwaliteiten van het gebied. In de volgende paragraaf vindt de nadere invulling plaats van de betreffende percelen met de gewenste doeltypen. Daarbij wordt grotendeels tegemoet gekomen aan zowel de wensen vanuit de EHS (Ambitiebeheertypen) als aan de eisen vanuit de compensatieverplichting Kempenbaan-West.

3.3 Uitwerking compensatieverplichting

Voor de invulling van de compensatiepercelen bij het Groot Goor wordt de volgende inrichting voorgesteld.

Algemeen

Voor de twee percelen geldt vanuit de provincie een gecombineerde doelstelling voor enkele vegetatietypen in een onderlinge percentage-verdeling, maar met 'bos' als aspectbepalend type. Het ligt dan ook voor de hand om de beide percelen in een onderlinge samenhang in te richten als bos, met een aandeel grazige vegetatie volgens een ontwerp waarbij de samenhang van de diverse typen een ecologische meerwaarde heeft. Om echter een hogere ecologische waarde te geven dan de provinciale ambitie is ervoor gekozen om in plaats van ruigte schraalgrasland te gaan realiseren.

Vanuit compensatieverplichting

De totale compensatieverplichting voor Kempenbaan West betreft de ontwikkeling van 'Droog bos' (14,34 ha), 'Vochtig bos' (4,46 ha) en 'Nat schraalland' (0,97 ha). De percelen nabij het Groot Goor hebben een oppervlakte van 11,65 hectare.

Voor percelen 5 en 6 wordt een gezamenlijke inrichtingsvoorstel met betrekking tot de verdeling van beheertypen gedaan:

	opp.	%
Percelen omgeving Groot Goor	11,65 ha	100%
Rivier en beek begeleidend bos	8,16 ha	70%
Nat kruiden- en faunarijk grasland	1,75 ha	15%
Waarde - Nat schraalland	1,75 ha	15%

Herschikking doeltypen

De verdeling van de compensatieverplichting over de verschillende doeltypen volgt in eerste instantie de regel dat in de compensatie dezelfde typen terugkomen als de typen die zijn aangetast. Om ecologische redenen wordt er echter voor gekozen om een deel van het type 'Droog bos met productie' niet als droog bos te compenseren. Bij de natuurtypenverdeling is niet zozeer gekeken naar het opnieuw terugbrengen van de natuurtypen die worden aangetast door de aanleg, maar met name naar de hydrologische situatie en de ecologische potenties van de EHS compensatielocaties. Doordat deze voornamelijk in de beekdalen liggen worden relatief meer natte / vochtige natuurtypen teruggebracht, zoals schraalgrasland en vochtig bos, dan droog bos met productie wat het natuurdoeltype is dat het meest wordt aangetast. Dit type wordt wel teruggebracht op de compensatielocaties met een hogere ligging.

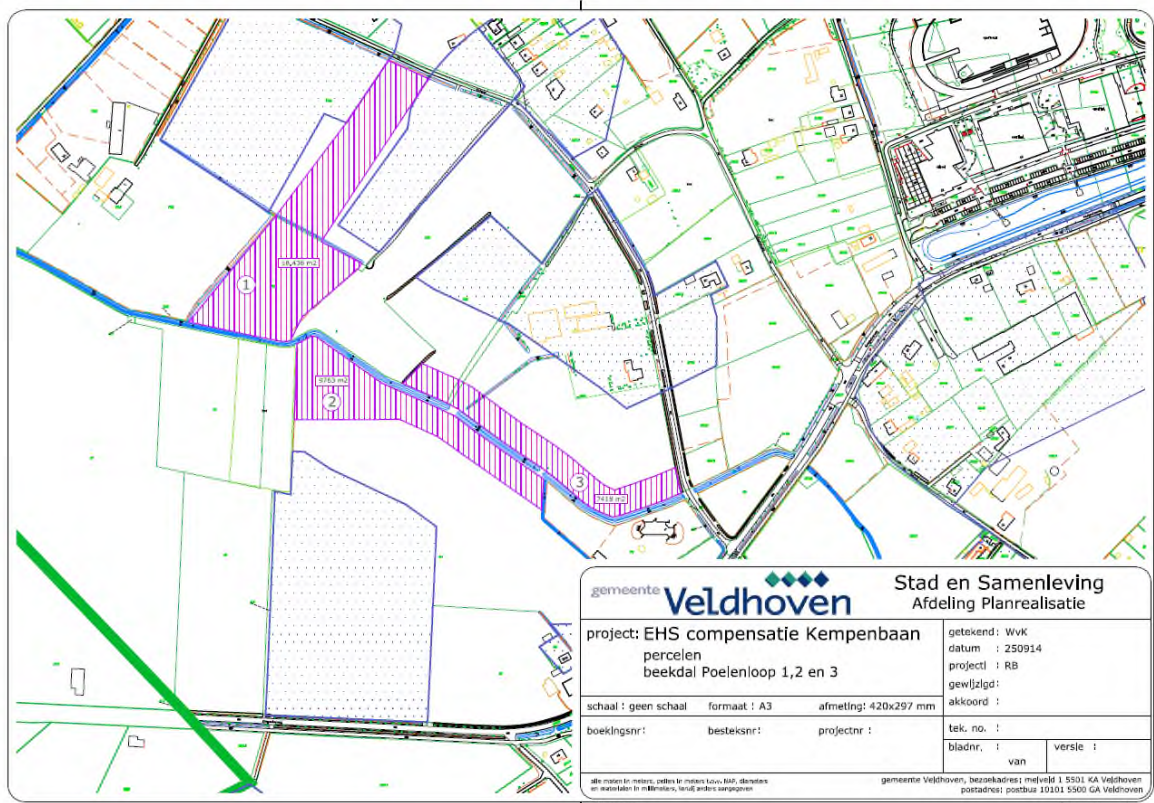
4 EHS-compensatie buiten de EHS

4.1 Inleiding

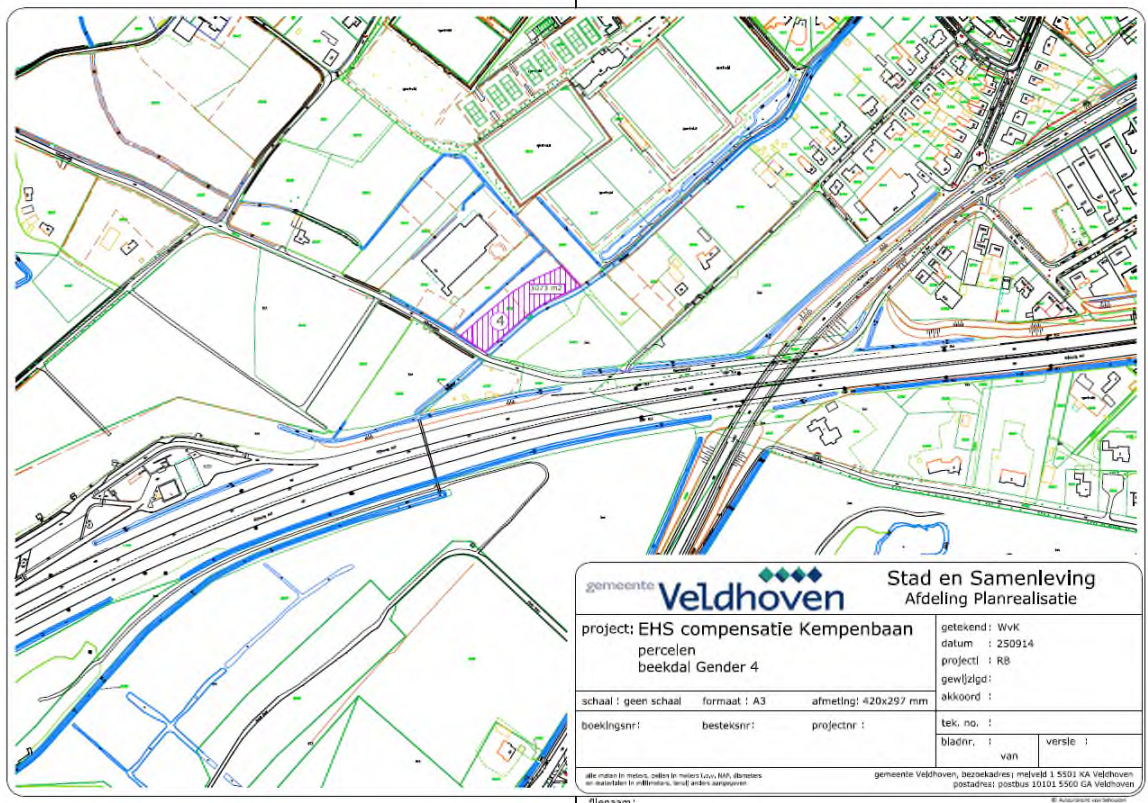
De gemeente Veldhoven kiest ervoor om een deel van de compensatieopgave die voortkomt uit het project Kempenbaan-West te realiseren in de omgeving 'Zilverackers'. Voor dit gebied heeft de gemeente in de afgelopen jaren ruimtelijk beleid ontwikkeld waarbij zowel de ecologische waarden als de waarden van het gebied als woon- en leefgebied met elkaar zijn verweven. Dit gemeentelijk beleid is daarbij afgestemd op het beleid van de provincie waar het gaat om aanduiding en begrenzing van de provinciale ecologische hoofdstructuur.

De gemeente Veldhoven heeft een nieuwe EHS/groenstructuur opgezet, omdat het gebied door de stedelijke ontwikkelingen ingrijpend verandert. Vervolgens heeft de gemeente gekeken welke versterkingen en verbindingen er vanuit ecologie nodig zijn. Bij de specifieke plaatsbepaling is gekeken naar gemeentelijk eigendom zodat deze EHS-versterkingen en -verbindingen ook met zekerheid kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast liggen EHS-verbindingen aansluitend aan de EHS die wordt aangetast in het kader van de nieuwe aansluiting op de Zilverbaan.

Concreet betreft de inzet voor compensatie een oppervlakte van 3,87 hectare, verdeeld over een viertal percelen. De locatie van de betreffende percelen (nrs. 1, 2 en 3 en nr. 4) is weergegeven in onderstaande figuren 6 en 7. Deze percelen worden toegevoegd aan de EHS en krijgen de bestemming Natuur, conform de overgangsbepalingen (artikel; 40, lid 4) van de Verordening Ruimte 2014.

Figuur 6 Compensatiepercelen (paars gearceerd) in plangebied Zilverackers nabij Poelenloop

Figuur 7 Locatie compensatiepercelen (paars gearceerd) omgeving Zilverackers (langs Gender)

4.2 Visie op gebiedsontwikkeling

De gemeentelijke visie op beheer en inrichting van het plangebied is beschreven in het Landschapsplan Zilverackers¹. De visie beschrijft de actuele waarden van het gebied en schetst van daaruit de mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van ecologische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Deze ontwikkelingen worden door de gemeente geïnitieerd en verder gestimuleerd vanuit enerzijds een eigenstandige ecologische visie op het gebied en anderzijds naar aanleiding van recente ontwikkeling van het woongebied Zilverackers. Vanuit deze visie heeft de gemeente in het recente verleden grondposities verworven die moeten leiden tot de realisatie van de visie.

Kernpunten van de gemeentelijke visie voor het gebied kunnen als volgt worden omschreven.

Algemeen

Het groen levert een belangrijke bijdrage aan de woonkwaliteit in de dorpen, de dorpse uitstraling en de beleving van het Kempische landschap. Ook vormt het groen de schakel tussen de bestaande wijken van Veldhoven en het buitengebied.

Het behoud en het versterken van de natuurwaarden in het hele gebied staan centraal. Daarom vindt niet alleen de noodzakelijke bos- en natuurcompensatie plaats, maar wordt ook de ontwikkeling van nieuwe natuur gestimuleerd.

¹ Landschapsplan Zilverackers, Gemeente Veldhoven; Auteur Wendy van Kemenade. Vastgesteld 31 mei 2011

Beekdal Poelenloop

De Poelenloop is een smalle beek in het plangebied omgeving Zilverackers en vormt een potentieel ecologisch lint in het landschap. Het streven is om het beekdallandschap en het oorspronkelijke karakter van de beek op te waarderen tot een ecologisch, landschappelijk en recreatief waardevol gebied. Van oudsher werden de gronden in het beekdal voornamelijk gebruikt als hooi- en weilandjes. Dit type landschap wordt weer hersteld. Door de gronden in te richten als grasland, ontstaan er ook mogelijkheden voor begrazing van het gebied.

De beekdalen van de Poelenloop of Rijt en de Gender (noordzijde) kunnen worden verbonden door de inrichting van de beekdalen op elkaar te laten aansluiten, zodat landschappelijk één geheel ontstaat.

Omgeving Poelenloop

Het vochtige beekdalbosje bij de Poelenloop of Rijt heeft een hoge natuurwaarde. Het is dus ecologisch zinvol om voor de ontwikkeling van het beekdal aan te sluiten bij dit -momenteel geïsoleerd gelegen- bosperceel.

In het beekdal komen naast enkele roofvogels en uilen, zoals de steenuil, buizerd en torenvalk, ook hazen en reeën voor. Reeën gebruiken het dal als foerageergebied en zoeken overdag de beschutting van het Oeienbosch weer op.

Om de landschappelijke eenheid van het beekdal te vergroten wordt het ingericht met grasland (wei-/hooiland) en beekbegeleidende beplantingen. Door deze graslanden aaneen te sluiten en op de juiste manier af te rasteren, ontstaan mogelijkheden voor begrazing door runderen en schapen.

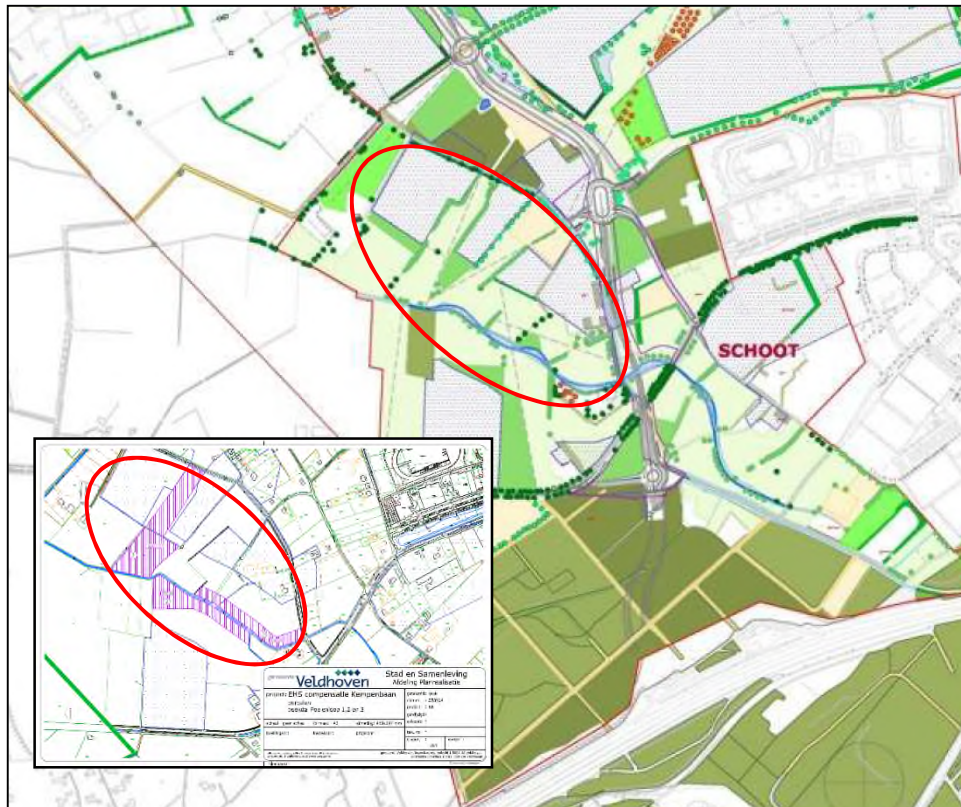
In de bossen en wegbermen in het plangebied Zilverackers komen enkele lokaal beschermde plantensoorten voor, zoals de eikvaren en het grasklokje. Reptielen en amfibieën komen binnen het plangebied slechts beperkt voor. Dit is mede het gevolg van de minimale aanwezigheid van open water. Er zijn wel wat algemene soorten waargenomen, zoals de bruine kikker, de gewone pad en de tiendoornig stekelbaars. Buiten het plangebied (in Toterfout) zijn wel waarnemingen van beschermde soorten, waaronder de knoflookpad. In het verleden kwam de hazelworm in het gebied voor. Deze soort is echter in de recente onderzoeken niet aangetroffen.

Bosgebieden

Ter compensatie van de gevolgen van het plan Zilverackers zijn de volgende maatregelen in de Landschapsvisie opgenomen:

- aanleg groene verbinding van het Oeienbosch via beekdal met de bosgebieden Molenvelden en Zandoerlesche bossen;
- (behoud en) verbetering landschapselementen en beekje in Oeienbosch;
- versterken bosgebieden: de compensatiepercelen voor Oerle zuid en de WOR (Oersebaan en verlengde Heerbaan) zijn in betreffende onherroepelijk vastgestelde bestemmingsplannen opgenomen als natuur en deels gerealiseerd (zie figuur 3).

De compensatiepercelen 1 t/m 4 dragen substantieel bij aan de ontwikkeling van de beoogde ecologische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied. De voorgestelde compensatiepercelen dragen in belangrijke mate bij aan herstel van de ecologische verbindingen langs de beken Poelenloop en Gender en kunnen voor de diersoorten in het beekdal fungeren als 'stepping stones' tussen de kerngebieden Oeienbosch en Molenvelden / Zandoerlesche Bossen.

Figuur 8 Ligging van compensatiepercelen ten opzichte van de landschapsstructuur volgens het Landschapsplan Zilverackers (Zie Bijlage 1 voor de volledige kaart uit het Landschapsplan Zilverackers)

Op basis van deze visie en de grondaankopen die voor onder andere EHS-compensatie zijn gedaan, kunnen de percelen worden ingezet voor realisering van 3,87 hectare van de compensatieverplichting. In de volgende paragraaf vindt de nadere invulling plaats van de betreffende percelen met de gewenste natuurdoeltypen. Daarbij wordt tegemoet gekomen aan zowel de wensen vanuit de gebiedsontwikkeling Zilverackers als aan de eisen vanuit de compensatieverplichting Kempenbaan West.

4.3 Uitwerking compensatieverplichting

Verdeling compensatieplicht over natuurdoeltypen:

Percelen omgeving Zilverackers	opp.	%
oppervlakte totaal	3,87 ha	100%
Droog bos met productie	1,70 ha	44%
Vochtig bos met productie	1,70 ha	44%
Nat schraalland	0,46 ha	12%

Herschikking doeltypen

De verdeling van de compensatieverplichting over de verschillende doeltypen volgt in eerste instantie de regel dat in de compensatie dezelfde typen terugkomen als de typen die zijn aangetast. Om ecologische redenen wordt er echter voor gekozen om een deel van het type 'Droog bos met productie' niet als droog bos te compenseren maar in de vorm van bosstroken en houtsingels in combinatie met vochtig/droog grasland.

5 Inrichtingsplan compensatiepercelen

5.1 Inleiding

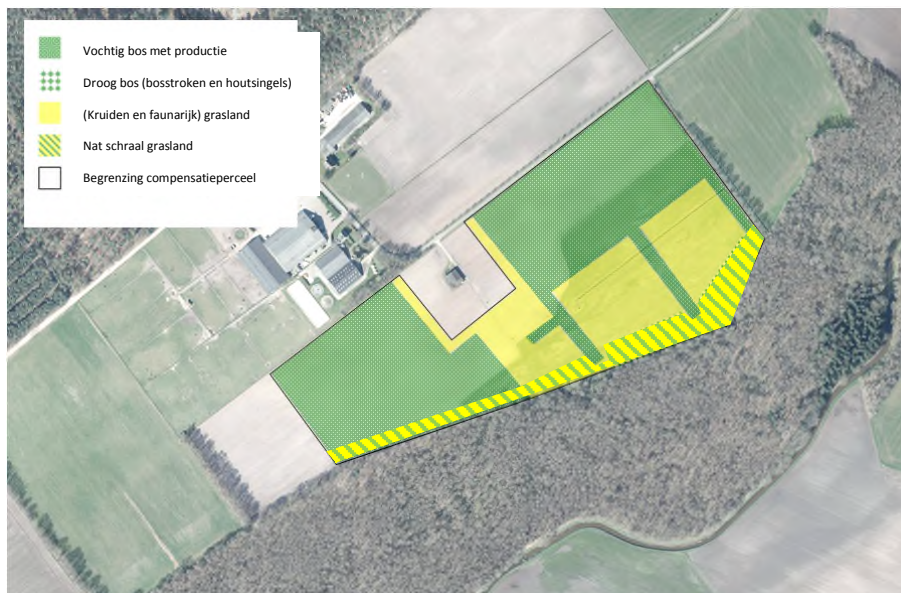
In dit hoofdstuk wordt de toekomstige inrichting van de natuurcompensatiepercelen nader toegelicht. Bij de invulling van de percelen is de compensatieopgave als uitgangspunt gebruikt. Vervolgens is op basis van abiotische kenmerken van het perceel en de context van het perceel in het omringende landschap een perceel invulling gemaakt.

5.2 Groot Goor

5.2.1 Compensatieopgave

De compensatieopgave voor Groot Goor betreft de volgende verdeling van beheertypen:

- 8,16 ha bos in de vorm van rivier- en beek begeleidend bos, bosstroken en houtsingels;
- 1,75 ha als nat kruiden- en faunarijk grasland langs de buitenrand van de percelen;
- 1,75 ha nat schraalland (ruimte op de kaart is indicatief weergegeven).

Figuur 9. Invulling compensatieopgave perceel het Groot Goor (west en oost).

Doelen voor inrichting en beheer zijn: vernatting, verschraling en versterking van de (natte) natuurwaarden van het gebied. Daarbij wordt verschraling niet alleen door een verschrallingsbeheer tot stand gebracht, maar versneld door in delen van het terrein de voedselrijke bovenlaag af te graven. Daarna wordt op de graslanden een verschrallingsbeheer toegepast.

5.2.2 Toelichting invulling compensatie

In samenwerking met het waterschap Boven-Dommel wordt een (Rundal)visie met concrete inrichtingsmaatregelen opgesteld. Hierin worden de concrete inrichting van de EHS compensatie en waterhuishoudkundige maatregelen aan de Pinkgieter (stroomt langs/ door compensatiepercelen) meegenomen.

Bij de invulling van het gebied is gestreefd naar het aansluiten op de huidige abiotische omstandigheden van de percelen. De graslanden zijn voor het grootste deel gekoppeld aan de natste plekken, die deels worden aangelegd door de voedselrijke toplaag af te graven. De exacte ontwikkeling van het nat

schraalland moet bekeken worden bij de ontwikkeling van het grasland. Het schraalland wordt op die delen van het perceel ontwikkeld waar gedurende de periode van het ontwikkelingsbeheer blijkt dat de meeste potentie voor dit natuurdoeltype aanwezig is. Bij de inrichting is verder gestreefd naar het ontwikkelen van een aantal zuid-georiënteerde bosranden. Voor de aanleg van de bosstroken en de singels wordt een passend sortiment samengesteld waarin naast boomvormende soorten ook enkele inheemse struikvormende soorten worden opgenomen, onder meer in de randbeplanting.

5.2.3 Beheer

Het regulier beheer betreft de volgende maatregelen:

- Grasland: 1x per jaar maaien (september) en afvoeren;
- Bos en Houtsingel: randen zo snoeien dat de struik- en kruidlaag een kans krijgt;
- Bospercelen: geïntegreerd bosbeheer. Dunnen om een gevarieerd bosperceel te krijgen.

Ontwikkelingsbeheer

Het ontwikkelingsbeheer betreft de volgende maatregelen:

- Grasland: verschrallingsbeheer door middel van maaibeheer en/of begrazen;
- Na vijf jaar worden de effecten van het verschrallingsbeheer bekeken en geëvalueerd. Eventueel wordt op basis hiervan op plekken het beheer aangepast;
- Bospercelen: indien nodig inboet en onkruidbestrijding gedurende eerste 2 jaren na aanleg.

5.3 Beekdal Poelenloop (noord, midden en oost) en beekdal Gender noord van de A67

5.3.1 Compensatieopgave

De compensatieopgave voor beekdalen Zilverackers (Poelenloop en Gender) betreft de volgende verdeling van beheertypen:

- 1,7 ha droog bos met productie (bosstroken, houtsingels en grasland)
- 1,7 ha vochtig bos met productie
- 0,46 ha nat schraalland

Doelen voor de inrichting en beheer zijn:

- herstel kleinschalig beekdallandschap;
- Loodrecht op de beek: natuurontwikkeling stimuleren door diverse natuurtypen en gradiënten van nat (beek) naar droog (hogere locaties);
- Langs de beek: vernatting, verschralling en versterking van de (natte) natuurwaarden van het gebied. Daarbij wordt verschralling niet alleen door een verschrallingsbeheer tot stand gebracht, maar versneld door de voedselrijke bovenlaag deels af te graven. Daarna wordt op de graslanden een verschrallingsbeheer toegepast;
- Realiseren groene verbindingen langs de beken en stapstenen van de bosgebieden Oeienbosch en (Zand)Oerlesche bossen door het beekdal.

Figuur 10. Invulling compensatieopgave de percelen "beekdal Poelenloop (noord, midden en oost)"

Figuur 11. Invulling compensatieopgave perceel "beekdal Gender noord van de A67".

5.3.2 Toelichting invulling compensatie

Op de natste plekken (deels aangelegd door afgraven voedselrijke top laag) op de percelen "noord en midden" wordt grenzend aan de beek nat schraalland ontwikkeld. Daarnaast wordt op de percelen "noord, midden en oost" vochtig bos met productie aangelegd, afgewisseld met stroken grasland. Op het hoger gelegen deel van het perceel "noord" wordt een droge bosstrook ontwikkeld. Het perceel "beekdal Gender noord van de A67" wordt ingevuld met het beheertype 'vochtig bos met productie'.

Voor de aanleg van de bosstroken en de singels wordt een passend sortiment samengesteld waarin naast boomvormende soorten ook enkele inheemse struikvormende soorten worden opgenomen, onder meer in de randbeplanting.

5.3.3 *Beheer*

Het regulier beheer betreft de volgende maatregelen:

- Grasland: 1x per jaar maaien (september) en afvoeren;
- Bos en Houtsingel: randen zo snoeien dat de struik- en kruidlaag een kans krijgt;
- Bospercelen: regulier bosbeheer. Dunnen om een gevarieerd bosperceel te krijgen.

Het ontwikkelingsbeheer betreft de volgende maatregelen:

- Grasland: verschrallingsbeheer door maaien en/of begrazen.;
- Na vijf jaar worden de effecten van het verschrallingsbeheer bekeken en geëvalueerd. Eventueel wordt op basis hiervan op plekken het beheer aangepast:
- Bospercelen: indien nodig inboet en onkruidbestrijding gedurende eerste 2 jaren na aanleg.

5.4 **EHS Zilverackers**

5.4.1 *Compensatieopgave*

De compensatieopgave voor Zilverackers betreft de volgende verdeling van beheertypen:

- 4,46 ha Droog bos met productie (bosstroken, houtsingels en grasland)

Figuur 12. Invulling compensatieopgave de percelen "EHS Zilverackers"

5.4.2 Toelichting invulling compensatie

De percelen worden ingevuld met het natuurbeheertype 'droog bos met productie' met bosstroken, houtsingels en grasland. Met name de percelen direct grenzend aan de nieuwe Zilverbaan zullen als half-open landschap worden aangelegd met deels bosstroken, grasland en houtwallen, aansluitend aan bestaande houtwallen in het gebied. Hierdoor worden voor de aanwezige fauna in het gebied nieuwe foerageerstructuren en hop-overs gecreëerd om de versnippering van de weg te mitigeren. Voor de aanleg wordt een passend sortiment samengesteld waarin naast boomvormende soorten ook enkele inheemse struikvormende soorten worden opgenomen, onder meer in de randbeplanting.

5.4.3 Beheer

Het regulier beheer betreft de volgende maatregelen:

Bospercelen: geïntegreerd bosbeheer. Dunnen om een gevarieerd bosperceel te krijgen.

Ontwikkelingsbeheer: indien nodig inboet en onkruidbestrijding gedurende eerste 2 jaren na aanleg.

5.5 Uitvoeringsperiode

De uitvoeringsperiode van de aanleg van alle natuurcompensatie is binnen 5 jaar na start uitvoering verstoring EHS.

